

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Tűrr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolós szerkesztő:

Dr. Semberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Az új választójog.

A magyar törvényhozásnak kétségte-
lenül a legnevezetesebb napjai közé
tartozik a mult szerda: a választóreform
benyújtásának napja. Andrassy G. u. la gróf
belügyminiszter hosszabb beszéd kísé-
rében nyújtotta be a törvényjavaslatot,
amelyben az ország közjogi és politikai
helyzetével indokolta azokat a korláto-
kat, amelyekkel a reform az ország
különböző lakóit a választójog tekinte-
tében egymástól elválasztotta és osz-
tályozta.

Az általános választójogról szóló tör-
vényjavaslat főbb rendelkezései:

Választójoga van minden férfinak, aki
huszonegyedik évét betöltötte és valamely
községben legalább egy év óta állandóan
tartózkodik. Azok, akik irni-olvasni tu-
dnak, közvetlen választók, az analfabéták
pedig ósválasztók s tizenként egy meg-
bizott utján gyakorolják választói jogu-
kat. Az irni-olvasni tudást a törvény
életbelépte után tizenkét esztendővel
csak a népiskola hatodik osztályának,
vagy ezzel egyértékű iskolának bizonyít-
ványa igazolhatja.

A közvetlen választók három cso-
portba esnek, s egy, kettő és három
szavazattal bírnak. Egyes szavazata van

mindenkinek, aki a kettős vagy hármas
szavazatok osztályába nem esik, és az
ósválasztók megbizottjának.

Kettős szavazata van: annak, ki a
középsikola, polgári iskola vagy ezzel
egyértékű tanintézetek négy osztályát
elvégezte; aki harminckét éves elmulit,
katonai kötelezettségének eleget tett és
legalább három gyermeke van; aki föld-,
ház-, tőkekamatadó, vagy kereseti adó
fejében évenként legalább husz korona
adót fizet; aki gazdaságban, ipari vagy
kereskedelmi vállalatban, mint munká-
dó legalább egy férjsemélyt segédül,
vagy munkásul alkalmaz; aki hasonló
vállalatoknál legalább öt év óta alkalmazás-
ban áll, vagy aki valamely gaz-
dánál, iparosnál, kereskedőnél csak há-
rom év óta van alkalmazásban, de előző
alkalmaztatása után már kettős szava-
zata volt; aki valahol egyfolytában nyolc
évig alkalmazva volt, annak egyszer s
mindenkorra kettős szavazata van.

Hármas szavazata van, aki valamely
középsikola, felső kereskedelmi iskola,
vagy egyenrangú tanintézet érettségi
bizonyítványát megszerezte, és aki föld-,
ház-, bányá-, tőkekamatjára adék vagy
kereseti adó fejében évente legalább
száz korona állami adót fizet.

Az analfabéták tízes csoportokban vá-
lasztanak egy megbizottat, aki a választó-

tójogot gyakorolja Utasítást a megbi-
zottnak nem adhatnak.

A passzív választó-jog szabályának ez
a sarkpontja: Országgyűlési képviselővé
választható az, akinek a választás idő-
pontjában választói joga van, irni és ol-
vasni tud, a törvény azon rendelkezésé-
nek, hogy a törvényhozás nyelve a ma-
gyar, megfelelni képes és a választó-
ságból nincs kizárva. Az a körülmény,
hogy valakinek állandó lakása nincs,
vagy hogy valaki a választói névjegy-
zékbe nincs fölvéve, az illetőnek választó-
hatóságát nem zárja ki.

A választó-kerületekben a szavazás
szavazóköriként történik, amelyeket
ugy kell megállapítani, hogy minden
rendezett tanácsú város, nagyközség és
köjegyzség külön szavazókört alkosson
s egy-egy körben ezer választónál több
ne legyen. A nagyobb városok több
szavazókörre osztatnak, viszont több kis-
községet egy szavazókörbe lehet egye-
síteni.

A választó-kerületek beosztásáról kül-
lön törvény fog benyújtani, amelyet
azonban a választójogról szóló törvény-
nyel együtt fognak kihirdetni; tehát a
két javaslat között junktim lesz.

A választók névjegyzékét továbbra is
a központi választmányok készítik.

A szavazás nyílt marad, mégpedig

TÁRCA.

Gaszton és Jakab.

— A Bajai Hirlap eredeti tárcája. —

Irtá: Kanizsal Ferenc.

Ennek a történetnek két hőse van. Az
egyik megbukik, a másik meghal.

Hívják pedig az egyiket Gasztonnak. Szép
név. Előkelő név. Az öreg Weisz nagyon jól
tette, hogy fiának ilyen jóhangzású nevet
választott. Ha a saját nevét testálta volna reá,
a puritán kongású Ignácot, akkor az ifju Weisz,
— bocsánat a föltevésért — minden reggel
vizes nyolcasokat locsolhatna valamelyik rőfös-
kereskedés padlójára. Így azonban drámairás-
sal foglalkozik, mert Weisz Gaszton bankhiva-
talnok lett.

A bankfiyak ugyanis drámát írnak, melyet
a színházak visszautasítanak. Viszont a dráma-

írók váltókat írnak, ezeket meg a bankok
lökik a Nirvánába. Okosabb volna, ha a
váltókkal a bankfiyak foglalkoznának és a
darabokat a drámaírók csinálnák.

Gyertünk tovább.

A másik hős neve: Jakab. Polgári állására
való nézvést: dongó. Tehát a legyek osztá-
lyához tartozik.

Weisz Gaszton, miután meggyőződött, hogy
ötfevlonásos drámái a kutyának sem kellenek,
merész elhatározásra serkent. Operettet írt. A
librettója kissé ktlönösnek nevezhető, de a
zeneje annál érdekesebb. Ő maga komponálta
a muzsikát is. Félhang ide, félhang oda,
elvégre mellékes. Operettjével sorra ostromolta
a budapesti színházakat, de hasztalan. Meg-
próbálkozott a vidékeken.

Egy reggel, mikor fölment a bankba, kiej-
tett a zsebéből valamit. Összehajtott papiros
volt. Senkire vette észre. Fölvette és elejtette
mégégszer.

Grün, a könyvelő megszólalt:

— Mit hajgáldozik avval a cédulával?

— Miféle cédulával? kérdezte Gaszton.

— Hogy miféle cédulával? Itt van a lábam
előtt.

— Az ám! A sürgöny! Adja ide hamar!

— Hát odaadom? Vegye föl, — szolt nyu-
godtan Grün, a könyvelő.

Ebben a pillanatban vad csöngetés hallat-
szott a főnök szobájából és Gaszton sietve
loholt a bankisten színe elé.

Ezt az alkalmat felhasználva, a kíváncsi
praktikáns fölvetta a cédulát. Nézi. Hát egy
sürgöny. Olvassa; majdnem kiugrik a szeme,
ugy olvassa:

weisz gaszton

budapest

gyoengytyuk utca 4.

mezoelabore majus 10 keek-
hasu herceg tuenemenyes va-

ELSŐRENDÜ POROSZ-SZÉN

GRAU AUG bankháznál kapható.

a városi és vidéki kerületekben egyformán. A helügyminiszter azzal indokolja ezt, hogy meggyőződése szerint több és nyomatékosabb érv szól mellette, mint ellene. A választók nagy számánál a megvesztegetés és a végrehajtóhatalom esetleges pressziója amugy is kevésbé érvényesülhet, az ez ellen irányuló védelem szempontjából mellőzhető a titkoság, amely különben épenséggel nem zárja ki a visszaélések lehetőségét, az igazgatók terrorizmusát pedig megkönnyíti.

A választási eljárás is több módosítás alá kerül. Így a jelölésnek a választás előtt öt nappal kell történni. A jelölést legalább száz választónak kell aláírni s legalább két választónak benyújtani. Jelöléshez mellékelni kell az ajánlott jelölést hitelesített nyilatkozatát, hogy a jelölést elfogadja.

Ezek főbb pontjai a nagy reformnak, amelyet a képviselőház egy harmadeczes bizottság elé utasított. Előrelátható, hogy a javaslat ellen heves küzdelem indul meg, amely annak megszavazását azonban már aligha fogja megakadályozni. Kisebbségi módosításokról még szó lehet, de a legközelebbi általános választásokat Magyarországra már a főnnebb csoportosított szabályok szerint fogja megtartani.

A t. közgyűlésből.

— Után a bajai iskolák államosítása felé. —

Sűrű, tömött padsorok, zsúfolt karzat, élénk sürgős-forgás, komoly arcok, vitaközé apró csoportok — mindmennyi biztos tünet — jelezték a beavatottaknak kedden délután, hogy a dékes közgyűlés lesz a törvényhatósági bizottságnak. És a külső jelek, a jellemző szimp-tómák nem csalak. Érdekes volt a keddi közgyűlés, de nem a szó közönséges értelmében. Akik azért jöttek, hogy heves vitáknak, szenvedélyes felszólalásoknak és esetleges heccnek

nek — legyenek tanuialaposan csaldókat. Örömmel és büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy oly magas nivóju, tartalmas és parlamentáris vitában volt részünk, oly nyugodt, méltóságos, minden szenvedélytől és túlzó indulattól ment tónus uralkodott a hosszú vita egész folyamán, olyan magas, okos éa biggadt beszédek hangzottak el, melyek igazán diszére válnak a törvényhatósági bizottságnak és fényes bizonyoságot adtak férfias felgyelmezettégeknek, intelligenciájának és liberális gondolkodásának.

Pedig eléggé kényes volt a napirendnek dominans pontja, bőséges, gyulékony és veszélyes robbanó anyagot rejtett magában, mely a feszültségnek egy villanyos szikrájától hatalmas kiterjedésben vehetett volna lobbanó lángot. Napjainkban, a kiélestedett felekezeti türelmetlenség és féltékenységek ideges korában, tartathunk némileg attól, hogy ez a felekezeti háttérrel bíró kérdés, a városi kath. iskolák közsegívé alakítása nem fog oly sima, nyugodt elintézés nyerni, mint ahogy megtörtént. Félünk lehetett, hogy az egyenetlenség forrása fakadhat belőle a felekezeti béke, a jó egyetértés és a vallási türelmesség kiszámíthatlan nagy kárára.

Szerencsére nem így történt. Az aggodalom fölösleges volt. Az ellenfelek, a közsegítés és államosítás hívei és a felekezeti iskola védelmezői, nyugodt méltósággal vívták meg harcukat. Fegyvereik az érv, a meggyőzésre törekvés, a törvény, az ész és a logika fegyverei voltak. Bátoran, derekasan, de nobilisan mérköztek és ebben a nemes küzdelemben igaz győnyörűség telhetett minden intelligens és elfogulatlanul gondolkodó embernek.

A felekezeti iskola mellett *Vojnits* Dániel apátplebános tört először lándzsát. Mint pap védie egyháza érdekeit. A katolikus valláserkölcsei oktatást felti az állami iskolától. Higgadt, csendes hangon beszélt és főérveit törvényekből, miniszteri rendeletekből és az érseki szentségek leirataiból merítette.

Utána *Willmann* János szólalt föl. Tudni szeretné a határozott, pontosan precizirozott föltételeket, melyek mellett az állam iskoláinkat átveszi. Az a véleménye, hogy az államosi-

tással sem anyagilag, sem erkölcsileg nem nyertünk. A felekezeti oktatást kívánja továbbra is. A tanács javaslatát nem fogadja el.

Tomcsányi Sándornak sem kell az állami oktatás. Nem tartja helyesnek, hogy többszáz ezer korona értékű ingatlant adnak oda az államnak.

Dr. *Bruck* S mi, az izr. hitközség elnöke, elvbén, bizonyos föltételek mellett, nem kifogásolja az államosítást. Módosító indítványt nyújt be, mely szerint államosítás esetében a többi felekezetek tanítóinak átvételét is biztosítsa a város, ha valamely felekezet kívánja.

A tanács javaslata ellen felszólalók sorát *Werner* Adolf dr. főgimn. igazgató zárta be. Tártyilagos, szép, világos beszédében szállt síkra a felekezeti oktatás mellett. Veszedelemnek tartja az államosítást. A mai kormányban megbizik ugyan, de figyelmeztet, hogy jöhettek más kormányok, más idők, melyeknek vallásellenes eszméiről való veszélye dönthetik a valláserkölcsei nevelést. Erre is gondolunk kell. Utal Franciaország példájára.

Beszéde nyomán sürű éljenések, élénk igénylések hangzottak föl. A tanács javaslatának sorsa kezdett bizonytalanra fordulni. A hangulat mind határozottabban az államosítás ellen fordult. Ha nyomban lezavaztatnák a bizottsági tagokat, megbuknék a tanács javaslata.

Érzi ezt dr. *Felér* János, az államosítás lelkes híve is, ki előbb már lemondott a szólás jogáról. Szót kér, fölemelkedik és fényes eloquenciával, hatalmas, meggyőző érveléssel, szívet és értelmet lebilincselő, igazán liberális és bátor beszéddel siet a veszélyeztetett javaslat védelmére. Fordulatlan, vervele fejtegeti, hogy a népoktatás elsőrendű állami földadat. A felekezetek gyöngye anyagi erejüknél fogva nem alkalmasak erre. Azt hiszi, az ezereves magyar állam mindnyájunknak elegendő garancia, hogy az oktatás valláserkölcsei alapon történik majd. Csak az állami oktatásban lehet teljes és föltétlenül bizalmunk. Beszél a közös oktatás jótékony, nevelő és a felekezeti ellentéteket már a zsenge gyermekkorban kiegyenlítő hatásáról. Minden szava, minden mondata gyújt, lelkesít, meggyőz.

sarnap premiere szerzőt elvarjuk uedv sardý

A praktikáns bután meredt a betűkre, nem tudta kihámozni jelentésüket. Gaszton visszajött és kitépte kezéből a sürgönyt:

— Micsoda indiszkrétció! Hát láttak ilyet...

Az ember nem tarthat semmit titokban.

Gaszton hosszasan méltatlankodott, de mivel senkisen intézett hozzá egyenes kérdést a sürgöny tartalmát illetőleg, felolvasta önként: Kékhasu herceg tüneményes. — Vasárnap premier. Szerzőt elvarjuk Údv. Sárdy.

Megtudjuk ezekből, hogy Gaszton operettjének címe: A kékhasu herceg és hogy a mezőlaborci színtársulat igazgatója, Sárdy uram, előadásra tüzte.

A magyar királyi Operaház nézőterének felsőbb régióban, a cirádák közt túlságosan elszaporodtak a pókok. És Jakab, a dongó, miután egyik unokaöccsét szemeláltára gylilkolták le a pókok, társai előtt kijelentette:

— Ez nekem nem kávéház. Elhurcolkodom.

— Hová megy Jakab? érdeklődött egy kíváncsi légy.

— Még nem tudom. Azt hiszem valahová vidékre, — választott hanyagul. És hozzátette: — A telet Nizzában töltöm.

Ezel kiröpült. Némi meghatottság fogta el, midőn visszatekintett az Opera épületére.

Eszébe jutottak a klasszikus Wagner-előadások és a kövér habitűk, akik szőlődiőkben mélyen aludtak és nyugodtan lehetett tartalmat vérték szopogatni.

— Ej, mit! Gomház, — ha leszakad, lesz más, — morfondirozott Jakab; és mielőtt elhagyta volna a fővárost, betért törzskávéházába, az Operával szemközi Drechlerbe reggelizni.

Megszokott helyére repült, a kopasz tőkepénzes mellé. Ráült az asztalra és miután egy atom habokávért és két atom cukrot bekebelezett, rászállt asztaltársára orrára és nagyot cuppantott belőle, (csak mert a pasast sajnálom, elmékedett Jakab, mert ez mindig jól táplálkozik és a vére kitűnő.)

— No, de lássuk az újságot, — szolt Jakab erélyesen és addig csipkedte a tőkepénzes kezét, míg az, csupa idegességből, a kezében tartott lapot a színházi rovatig lapozta.

Jakab ráment a színházi rovat soraira és kényelmesen sétálva olvassgatta a festett világ híreit.

— Mba... Megint a Parasztblcsület! Jó, hogy elmegyek és nem kell milliiondszor megnéznem. A Nemzetben megbukott az új darab... Nekem mondják? Lássuk, mit ír a kis piszkos a Magyar Színházról?... Ajvé. El se olvasom.

Jakab hirtelen felkiáltott:

— Ez már döfi! Ide elmegyek! Megfogom

nézi a Kékhasu herceg premierjét... Azt hiszem, Mezőlaborca még idején eljutok. Sietek a keleti pályaudvarra.

A következő percben már egy gyorsan vágatott fiakker tetején ült, mely történetesen a Keleti pályaudvarra igyekezett.

Egy hírtelenszőke, monoklis ifju ugrott ki a bérkocsiból és izgatottan rivált a vasuti portásra:

— Elment már a mezőlaborci vonat?

— Tessék sietni. Öt perc múlva indul.

A monoklis ifju a pénztárhoz rohant és tizenegyedik zónás elsőosztályu jegyet váltott a gyorsvonatra.

Jakab azonban nem váltott jegyet, mert ő ingyen utazik az összes vonatokon. Még az expresszen is. A kalauz sohasem kéri tőle a jegyet. Sőt ottan száll ki a vonatból, ahol neki tetszik. Nyílt pályán is. És akkor, amikor akarja.

Ej, ej, tisztelt olvasó. Tán csak nem kételkedik mesénk valóságosságában? Tessék egy kissé emlékébe idézni, mikor Szegedről Budapestre utazott. Nemde, az itteni pályaudvaron beszállt a kupé nyitott ablakán egy légy. Szatymanon pedig, bár ott nem áll meg a gyorsvonat, kiszállt. Két kövér légy, egyikük dongó, — éltebb házaspár lehettek, — Ceglédén ültek be a vasuti kocsiba és Budapestig utaztak.

A hangulat beszéde alatt rohamosan megfordul és mikor befejezi beszédét, lelkes éjlenben és sürű tapsban zug föl az elismerés és tetszés moraja.

A javaslat sorsa eldőlt. Aki még ingadozott, azt teljesen az állami iskola pártjára szegődte dr. Bernhart János tisztí főorvos, ki egy év előtt az államosítás eszméjét elsőnek fölvetette. Ő is, higgadt, szimpatikus és minden ízében liberális felszólalásában sorra fejtette ki világos és meggyőző érveit. Kimutatja, hogy az államosítás szükséges. Gazdasági okok parancsolják, mert nincs elég anyagi erőnk, hogy iskoláinkat a kor kívánalmainak megfelelően fejleszthessük. A vallásos nevelést nem kell féltünk, azt biztosíthatja a hitoktatók buzgalma.

Vojnits apátplebános és Werner dr. válasza és Fehér János viszonyválasza után, dr. Fehér Lőrinc jegyző, tanügyi referens felelt az elhangzott beszédekre. A törvényre támaszkodva, helyes és ügyes okfejtéssel bizonyítja, hogy feltétlenül jogunk van a községiítéshez. — Az iskolák személyi és dologi kiadásait a város összes polgárai fedezik az utolsó fillérig. Az államosítás feltétlenül szükséges, mert a város máris roskadozik az iskolai terhek alatt.

A beszéd elhangzása után megkezdődött a másfélórás vita befejező aktusa. Ambrosovics Lajos dr. főispán elrendelte a névszerinti szavazást a tanács javaslatára.

Izgalmas jelenet következett. Figyelő, kipi-rult arccal, feszült csendben leste mindenki a szavazatok megoszló arányát. A ceruzák izgatottan jegyezték. Bátor »igenek«, kemény »nemek« hangzottak föl és a végső titelmentesség fokozódott izgalomban hirdeti ki a főispán: a tanács javaslata mellett 43, ellene 32 szavazatot adtak le és így 9 szótöbbséggel a javaslatot elfogadta a törvényhatósági bizottság.

Pillanatnyi csend. Aztán riadó éjlenben tört ki a városi képviselők többsége.

A főispán öt percre felfüggesztette az ülést és a szomszédos tanácssterembe tódultak a vitaközö városatyák.

Szünet után a költségvetés tárgyalására került a sor. Mire azonban e fontos tárgyhoz

ért a közgyűlés, kifáradt már a figyelem, meglanyhult az érdeklődés és kiürültek a padok. Senkiesem volt már kíváncsi, senkinek se jutott eszébe, hogy bíráljon, kifogásoljon Csak Tury Mátvának volt néhány észrevétele általánosságban és egypár megjegyzése részleteiben a költségvetés ellen. Ezekre dr. Valentin Emil és Weiss tanácsnok adták meg a választ és a fölvilágosítást.

Elintézték aztán még express gyorsasággal sok-sok apró-cseprő ügyet. Megszavazták kis szótöbbséggel a kulai postógyár 2000 koronás részvényjegyését és alaposan leszavazták a tanítóink lakbér-emelés iránt beadott kérést. Mig ideértek, megokolták már a liberalizmust. Elég volt egyelőre.

Óreg este lett, mire elkészültek. A hajduk az utolsó nagyság urra is felsegítették a téli kabátot, eloltották a csillárokat és ráborult a csend és a sötétség a közgyűlési teremre.

E. L.

H I R E K.

Késnek, sőt elmaradnak a bajai vonatok.

— Zűrhetetlen állapotok. —

A napirenden lévő vasuti forgalmi zavarok mintha kétszeresen akarnák sújtani a bajai gazdasági érdekeket. Egy-két órai vonatkésés a reggeli szabadkai vonat beérkezése körül, az este háromnegyed tíze vár vonatnak éjféltájt való berobogása már nem is esemény. Megszoktuk. Tán jó se volna, ha helyre állana a régi rend.

Ami azonban most pénteken hajnalban történt, az még a megszokott késések krónikájában is meglepő, sőt megdöbbentő. Az éjjeli budapesti vonat-hoz tudvalevőleg közvetlen kocsi van csatolva Bajára Nos hát ennek a közvetlen kocsinak az utasai pénteken hajnalban, azaz reggel hat órakor, mire két órai késéssel Szabadkára értek, arra

egy gögös pulyka, mely Napoleonnak tartja magát.

*

Jakab, mint régi színháziáró, kissé megkevére érkezett. Az első felvonás derekán. De nem sokáig maradt a énzötéren. A kulisszák közé ment. Habitúknak ősi joguk ez.

Nézte hát a kulisszák mögül, hogyan fejlődik az operett meséje és leste azt a pillanatot, amikor az énekesek és a zenekar egy véleményre jutnak. Valóban sajtászerít zenéje volt ennek az operettnek. A dob és trombita vitték a melódiait, melyet a tenorista hol elejtett, hol fölvetett. A tenorista bizonyos Borostyánffy Lehel, a főszerep-t kreaálta, ő volt a kékhasu herceg.

A színpalak mögött egy pafók képű, borotvált bácsi nyargalászik:

— Óriási!

— Tünetnyes!

És minduntalan Gaszton nyakába borult és három percenként fenéig itta boros poharát. Ez a szangvinkus bácsi a direktor volt, aki határozottan megtetszett Jakabunknak.

Jakab rászállt a direktor arcára és nagyot szippantott belőle.

— Furcsa Olyan savanykás, de mégis kellemes ennek a direktornak a vére, — szót Jakab és még néhányat szippantott; de hirtelen belekábult és sajátságos zsbabadást, pokoli jókedvet tapasztalt magán.

a kellemetlen fölfedezésre ébredtek, hogy a legrövidebb uton kiszállították őket a bajai közvetlen kocsiból. Az indokolás egyszerűen úgy szót, hogy a bajai vonat már félórája elment Ott pőféket várakozva a zombori, a szegedi vonat, de sőt a zentai vicinális is, pedig ez utóbbinak már hajnalban 4 órakor lett volna indulás-ideje. Csak a bajai vonat volt sürgős, talán azért, hogy harminc utas Szabadkán vesztgeljen — pénzt és időt vesztve — a déli órákig és hogy egy sereg bajai kereskedő maradjon posta nélkül aznap.

Ez történt pénteken és ilyen állapotok biztatnak továbbra is.

Tarthatatlan helyzet ez és szanálását várja egy fölirattól, melyet a város sürgősen intézzen a kereskedelemügyi miniszterhez.

— Városi képviselőválasztás a Józsefvárosban. November 29 én választást választanak a Józsefvárosban. L-mondás folytán üresedett meg egy törvényhatósági bizottsági tagsági hely, melyre új gazdát dr. Valentin Emil elnökele alatt választ a Józsefváros.

— Temetői gyűjtés a tüdőbetegek javára. A József kir-herceg szanatórium-negyessel bajai bizottsága halottak napján tudvalevőleg gyűjtést rendezett a tüdőbetegek javára, mely 185 korona 50 fillért eredményezett. Ezt az összeget, 13 korona kiadás leszámtásával, kétféle osztották: a helyi alap javára 86 kor. 25 fillér és a központi ügy-szűletnek is ugyanennyi jutott. — Ezenkívül a bajai Honszeret páholy 26 koronát küldött a nemes célra a bajai szanatórium bizottság elnökének, dr. Koller Imrénének, aki ezuton mind köszönetet az adományért.

— Teazsur. A bajai jótékonycélú lényegylet ma, vasárnap délután 5 órai or tartja meg a mult hétről elmaradt teazsurját a Nemzeti Szálló nagytermében. A concert programja ugyanaz, ami a mult hétre jelezve volt.

— Gyermekfőruházás. A bajai izr. négygylet az elmúlt vasárnapon gyakorolta hagyományos jótékonycélját, a gyermekfőruházást és szegényjótékonyát. Harminc gyermeket láttak el tetőtről-tápig új ruhával és 500 koronát osztottak ki helybeli szegények között. A nemes cselekedet külön dicséretre nem szorul.

A direktor vége ugyanis, évek során át tizenhétfokos alkoholtartalmat nyert. És Jakab, aki eddig sokakat megcsipett, most is csipett, ámdé becsepitt.

Kezdetben szalonspicce volt, de nem tudott ellentálni azon vágyának, hogy újabb és újabb kortyokat ne igyék a direktor ereiben csörgedező alkoholból. Végre rettenetesen burrogott. Olyan rézég lett Jakab, mint egy malac.

Mámoros csókot lehel a primadonna nyakára. Istennőnek nevezte őt. Pedig testvérek közt is lehetett vagy negyven éves Csak hogy a mi Jakabunk részeg volt és csodálatos szépnak találta a primadonnát, sőt az operettet is.

Az első fölönás már a vége felé közeledett. Pergett a dob, recsegett a trombita és a kékhasu herceg belefogott hatalmas áriájába:

Kékhasu az én nevem,
Mert a nöket kedvelem
Edevelem, kedvelem, bumm.
Szőke, barna, ifju nő
Közelembé hogyha jő:
Bóditom, hódítom, bumm.
Kékhasunak lenni jó,
Kékhasunak lenni jó,
Oh mi jó, oh mi jó, bumm.

Jakabot elbájoalta az ária és látni akarta a tenoristát egészen közelről. Arrafelé repült ki a nyílt színr, a lámpák elé.

Most kellett a magas ének következnie. A tenorista kitérte a torkait:

— Husz előadásért nincs színházi szubvenció. Ezt a helyes elvet vitte át a gyakorlatba a bajai színházi bizottság, mikor Szabó Ferenc színházgátonak a szokásos 400 kor. szubvenciót kérő folyamodását elutasította. Az elutasítást az alig hármaszínzínházi szezonnal okolta meg a bizottság, kimondván ezzel azt is, hogy Bajának öszel is, tavasszal is, legalább hat-hat hetes színszezon jár.

— **Ésküvő.** Kopecký Nándor Palánkáról, november 21-én delután 3 órakor tartja esküvőjét Fehérváry Mariskával, Fehérváry Ferenc máv. főraktárnok leányával a bajai r. k. plébánia-templomban.

— **Borkóstoló a Casinóban.** Tegnap, szombaton este kedélyes társaságom volt a Casinóban, melyen a casinó szőlősgazda-tagjai idei bortermésük legjavával kedveskedtek a vendégeknek. A borkóstoló a késő reggeli óráig tartott el, az a kérdés azonban, kinek a bora volt a legjobb, eldöntetlen maradt.

— **Tiszti orvosi vizsga.** Dr. Alföldy Béla bácsbokodi orvos, tb. járásorvos, a napokban sikerrel tette le a tiszti orvosi vizsgát.

— **Új Iparostanonciskolai szakfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tordai Imre szegedi áll. felső ipariskolai igazgatót a Bács-Bodrogvármegyei iparos- és kereskedő tanonciskolánál a szakfelügyelői teendőket ellátásával megbízta.

— **Ciszterciák ezideli névtára.** A héten került közkézre a kiváltságos ciszterci rend círci, pillisi, pászói és szentgotthárdi egyesített apátságainak rendszerinti évi sematizmusa, mely a tudós tanítóné minden tagjának, megannyi szakképzett és általános műveltségű professzornak rövid életrajzát, pedagógiai és társadalmi közszereplését föleleli. Minket természetesen a bajai rendház rovata érdekel elsősorban, amelynek tagjai Werner Adolf dr. rendházfőnök vezérlete alatt a mi ifjúságunkat nevelik a vallásérköcs és a hazafias szemléletben. Baján működnek mint tanítók ezidén: Székely Károly, Szilágyi Jenő, Molnár Samu dr., Fejér Adorján, Chirváry Ede, Borsódi Miklós, Dombi Márk dr., Nagy Vazul, Magyarász Ferenc, Bandy Boldizsár, Bárdos József dr. Lulay Simon, Neuhöld Öcséb és Seekeres Fábán ciszterciák, okl. főgimn. tanárok. Az Urban elhunytak sorában ott találjuk Ledniczky Ipolyt nevet, ki január 14-én, szerzetesi élete 39 ik és áldozásának 33 ik esztendejében pihent el örökre. A bajai rendház tagjai közül Werner Adolf dr., mint Baja város törvényhatósági bizottságának és közigazgatási bizottságának tagja fejt ki érde-

... A részeg Jakab éppen arra repült. Hirtelen heves légáramlatot érzett, mely egy sötét barlangba sodorta. A barlangban krakogás támadt és Jakab a barlang fenekén levő nyíláson át egy nyálkás csöbe sodródott, ahol megfulladt.

Jakab, szegény, sohasem tudhatta meg, hogy az a barlang voltaképpen a tenorista torka volt. Jakab halála miatt a magas céből rettenetes gikszer támadt.

A mezőlabirci szerkesztő bérencei fityűltek, sípoltak, hagymával hajigálództak.

A darab megbukott. Weisz Gaszton csufos bukásának ez az igazi története.

Egy becsipett dongó miatt dőlt dugába operettszerzői pályája.

Ime, sokszor ily apró katasztrófák döntenek el a dicsőségért való törekvések sorsát. De lehet, sőt valószínű, hogy a fátum keze működik közre. Egy dongónak kellett Budapestről Mezőlaborcra utaznia, hogy szegény Weisz Gaszton mindörökké megbukjék.

Azért, ha dongót láttok, üssétek agyon. Mert sohasem lehet tudni, hogy a szinpadra irodalomnak melyik remekműve forog vesztélyben.

mes tevékenységet a lokális közügyek porondján és Székely Károlyval együtt a bajai r. k. iskolásokéi ülésein érvényesíteni pedagógiai kiváló tapasztalataikat a helyi népoktatás javára is. Dombi Márk dr. tagja a Bács-Bodrogmegyei Irodalmi Társaságnak, melynek tavalyi ünnepélyen tartotta a jelestollu stílusú székfoglaló fölölvásását Zomborban. A tanári karnak ezenkívül több tagja szocialistákai tevékenységet fejt ki a helyi sajtóban. Ezekben ismertették főbb kontúroiban a hozzájuk beküldött Névtárat, mely a rend főnökének, Vajda Ödön Pál zirci apátnak égisze alatt jelent meg.

— **Kuriai bírói kinevezés.** Polgár József budapesti kir. ítélőtáblai bírót, a szabadkai kir. törvényszék volt elnökét, a m. kir. Kuriahoz számfőltői bírónak nevezte ki a király.

— **Járásbírói irnoki áthelyezés.** Szessler Samu bacsalmási és Csakócsy Ferenc kapuvári kir. járásbírói irnokokat az igazságügyminiszter kölcsönösen áthelyezte.

— **Szigoru adóbehajtás.** A zombori pénzügyigazgatóság elhatározta, hogy azoktól a italmérőktől és dohányárusoktól, akik az év végéig adóhátralékukat meg nem fizetik, megvonja az italmérsi illetve a dohányárusítási jogot.

— **Katonai kinevezés.** A hivatalos lap vasárnapú száma hozza, hogy a király Zwicker Ferenc alezredesét, a szabadkai 4. honvédszázaredd ideiglenes vezetőjét, az ezred parancsnokává nevezte ki.

— **Az állításkötelesek jelentkezése.** A városi katonauügyi osztály ezúton is figyelmezteti a most sor alá kerülő állításköteleseket mindhárom korosztályból, hogy november hó végéig okvetlenül jelentkezzenek a városban, Mesko László katonauügyi tanácsnok ügyosztályában, mert ellenesben 10 koronától 200 koronáig terjedő pénzbírsággal sújtják őket.

— **Kosmetika és közegészség.** A közel 100 éves Krieger gyógyszerár vezetésébe új szellem vonult be, Janicsár Iván gyógyszerész személyében, aki a már régóta bevált különlegességeknek, »Akácia Crème«, poudre és szappan a Tokaji china-vasbor és a gyógyszeres nectorának, a Reperatornak az első helyet vívta ki.

— **Szédelés a játékonyság nevében.** Az országot keresztül-kasul járják a József K. Herceg Szanatórium nevében egy kis kék 60 filléres fizettel, mely »Védekezés a tüdővész ellen« címet viseli. A fizetlet Rákocsában nyomatták. Semmi oka sincs a jelzett címet viselni, mert a fizetletben a védekezésről egy árva szó sincs. De még kevesebb joga van bárkinek az egyesület nevében azt terjesztetni, mert ezzel az egyesület senkit meg nem bízott. Nevével illetéktelenül visszaélnék. Kérünk mindenkit, hogy a fizet terjesztőt adják át a hatóságoknak.

— **Uránia-előadás.** A városi polgári iskola e hó 15-én, vasárnap d. u. 5 órakor az intézet emeleti rajztermében Uránia-előadást tart. Tárgy, Pompeji és a római élet, belépődíj 20 f. tanulóknak 10 f. Ezen előadásra a szülőket és érdeklődőket is meghívja az igazgatóság.

— **A jövő évi sorozás.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a jövő évi újoncosok előkészítése dolgában. A miniszter elrendeli az újonclástromok egybeállítását, úgy, hogy mire az országgyűlés a jövő évi létszámot megfogja szavazni, a sorozási munkálatok készen legyenek s a sorozás akadálytalanul megkezdhető legyen. A jövő évben az 1888. évi születésűek az I-ső, az 1887. évi k a II-ik és az 1886. évi k a III-ik korosztályba fognak soroztatni.

Gésák hazája.

— **Zombory Gyula bajai fölölvásása.** —

Zombory Gyula keletutazó és etnografiái vándortanár, aki a múlt évben országos körútra indult, hogy keletásiai tanulmányait szerte a hazában tanintézetek és iskolák ifjúságait megismertesse, mely elindulása idejében készült hozni, hogy keleti meséivel hallgatóit gyönyörködtesse, utirányát azonban másfelé vette, csak most, körútja végső stádiumán érkezik hozzánk s talán már a legközelebbi napok valamelyikén hallani fogjuk exotikus elbeszéléseit, melyek országoszerzte a legnagyobb érdeklődést keltették.

Akkoriban jeleztük a tanár megérkezését, foglalkoztunk is előadásával, közöltünk is izeltől gyakoriott tollából egy szines tárcát: s most, hogy körünkbe várjuk, fölírissítjuk a dolgot s jöttére el nem mulaszthatjuk fölívni tanítézetünk vezetőségeit. Zombory bejárta Keletet; Japánt, Koreát, Mandzsiariát, a mongol nomád réteket, a hajdani finnugor törzsek fészkeit, ahonnan a legenda szerint őseink Árpád vezényletével kiindultak; bejárta a szi-bériai partvidéket, elment a Yong Fui kínai öböl, hol gyalog, hol hajón, hol vasuton, hol emberháton, hol léghajón haladva; kilénc és fél hónapot töltött a mandzuriái verázattala talajon, átélte a horzalmas harci állapotokat és ezután visszament Japánba. Ott töltött másfél éve alatt megtanult japánul, kileste, kifürkészte a japán nép életviszonyait, kulturáját, erkölcsét, szokásait s dus tapasztalatokkal megrakodva jött haza.

Ezeket a tapasztalatokat, a gyűjtött tudást hordja most szét az országban s ahol e két év alatt prelecióvial megfordult, csodálattal emlékeznek előadásairól. Három—négy—hat órán keresztül fáradhatatlanul beszél; beszéll élményeit, kalandjait, uti epizódjait, küzdelmeit; hallgatóságát viszi tengerről tengerre, végig az adriai, földközi, atlanti, indiai, kínai és csendes óceánokon; soha el nem fárad s el nem fárad hallgatóságga sem, hanem mintegy hipnotizálja kísérkijeljáró utjában. Valóságos nyereségnek mondják előadásai meghallgatását s tanítézetünk mellett casinóink, köréink, egyleteink is csak helyes dolgot művelnének, ha Zombory bőséges tudását bevinnék keretükbe, egy-egy fölölvásásra invitálva a közelebb ideérkező tudást.

Szögélszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

N y i l t t e r .*)

Kitűnően megvéd a

MATTONI/FELE

GISSHÜBLER

szőlőszőlő gyűjtemény

SAVANYUVIZ

A dugó epítésé

sokféle infectious bajtól; a pusztá gránitszilikából fakad.

Több epítésműnél fityvesen bevált.

*) Az e rovatban közöltéktér nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hirdetmény.

A „Bajai Köcsönös Segélyző Egylet“ közhírré teszi, hogy az egyleti alapszabályok értelmében egy új, a

harminckilencedik évtársulatot alakítja.

Az előjegyzés folyó évi december 1-én veszi kezdtét, mely alkalommal alapítási díj fejében minden részlet után 4 koronával fizetendő, az alapszabályok szerint a befizetés hetenkint 1 koronával 1909. évi január 1-ől történik. Együttal jelenítjük, hogy az 1903-ik évtársulati törzsbetétük végleszámadás alá kerülnek és az érdekeltek a zárszámadás elkészítése és megírása után 1909 március 1-től lesznek kielégítve.

Törzsbetétek előjegyzése a főtéren az egylet hivatalos helyiségében eszközöltetik.

Baja, 1908. november hó.

Az igazgatóság nevében:

Sziklai Zsigmond, Somogyi Emil,
vezértitkár. igazgató.

4

miniszteri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter úrtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/13. 07. — 4. A berlini földm. min. úrtól X/15. 07

„RATIN“

mint legbiztosabb

egér- és patkányirtószert

van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkány bacillus 3.— kor.
1 adag egér bacillus 1.80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja. — »Ratin« bakterológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedürosa

Haan Béla Budapest, VII., Rotentbiller-utca 26/5.

A magyar újságírás szenzációi.

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és egkérlelhetetlenebb szöszölgője.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Braun Sándor **Kacsák Géza**

Naponkint 125.000 példány.

Egy szám 2 krajcár.

A NAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 16.— K || Negyedévre . 4.— K
Félévre . 8.— K || Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olvasó!

Egy szám 5 krajcár.

A FIDIBUSZ ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 6.— K || Negyedévre . 1.50 K
Félévre . 3.— K || Egy hónapra — 50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal

Budapest VIII., Röck Szilárd-
utca 9. szám.

KRIEGNER-FÉLE REPARATOR TÖRV. VÉDVE

évtizedek óta nagy sikerrel használtatik **csusz és köszvény ellen.**

Kis üveg 1 korona. Kapható: Nagy üveg 2 korona.

„KORONA“ gyógyszerárban Budapest, VIII. Kalvin-tér (Baross-u. sarok).

Postai szétküldés naponta.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERKTÁR.

Az 1900. évi
parkiállításon

aranyéremmel
kiltüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.

A „BAJAI HIRLAP“ kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek,
dizsművek-, ifjúsági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek, mindennemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-papírok, író- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirdapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő

műveket, folyóiratokat, béli- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár közszégi, köz-igazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból Bármilyen könyvnyomda munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Könyvkötézetem

Dizsművek, Folyóiratok, mindennemű könyvek egyszerű és diszes bekötésére,

továbbá

képek- (Passepartous) iróaljzatok, stb.

előállítására van berendezve.

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7 22 órákor és délután 1 15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3 10 és 6 51 órákor és délután 3 46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2 07 és 7 51 órákor és délután 1 55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6 45 órákor, délután 12 57 és 4 23 órákor.

Ujvidékről Titzelre reggel 6 54 és délután 5 25 órákor.

Titzelről Ujvidékre reggel 3 32 és délután 1 15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7 10 délután 3 03 és 7 47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8 18 és délután 2 35 órákor.

Szabadváról Óbecsére reggel 4 40 11 45 és délután 1 32 órákor.

Óbecséről Szabadvárra reggel 4 10 7 20 és délután 1 10 órákor.

Szabadváról Zomborba reggel 5 órákor 10 25, délután 2 02, 6 55 (gyors) és 7 órákor

Zomborból Szabadvárra reggel 3 39, 8 08 (gyors) 11 30, és délután 4 25 8 56 órákor.
Szabadváról Bajára reggel 4 33, 10 32, délután 1 42 és 7 05 órákor.

Bajáról Szabadvárra reggel 5 51, 10 05 délután 3 28 és 7 18 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4 20 9 45 és délután 3 45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4 00, 9 15 és délután 4 56 órákor.

Budapestről Bajára reggel 7 10 (gyors) 7 45 és délután 1 55, 3 20 (gyors) 10 10 órákor.

Szabadváról Budapestre reggel 4 55, 9 50 (gyors) 1 52, 6 37 (gyors) és 11 50 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3 50, délután 11 50 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3 52, déli 12 és délután 8 04 órákor.

Bácsalmásról Regőcőre reggel 6 16 délután 2 49 és 8 14 órákor.

Regőcőről Bácsalmásra reggel 2 35, 9 40 és délután 5 50 órákor.

Szabadváról Ujvidékre reggel 5 20, 10 30 délután 1 23, 4 05 és 6 48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadvárra reggel 4 27, 7 55 (gyors) 10 42, d. u. 4 29 (gyors) 7 22 órákor.

Szabadváról Szegedre reggel 6 15 és 9 44 órákor, délután 1 47, 6 53, 9 10, 11 05 órákor.

Szegedről Szabadvárra reggel 3 05, 7 48 és 11 30, délután 3 10, 4 55, 6 34, 8 15 órákor.

Ajánlok

szalonnát, zsírt, füstölt husokat és kolbászokat

GARAI KÁROLY

hentes

— A R A D. —

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utántzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el.

Kapható Baján: Bauer Adolf, Gyarmati Emil, dr. Makray László, dr. Stauróczky Lajos gyógytáiraiban.

Használt kerékpárokat
a legmagasabb áron vesz
LÉZÉR SÉMMUEL
lítészerész és kerékpárkereskedő
B A J A.

Védjegy: „Horgony!”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szereként bizonyult készvénynek. Oszónál és meghűlésekkel, ledörzsölé-köppen használva. Figyelme telés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegesben K. — 50 K. 1.40 és K. 2. — és ügyszolván minden gyógyszerboltban kapható. — Főraktár: Torók József gyógyszeresznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany trószlához”, Prágában, Elisabeth-strasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Memorandum.

Sürgöncim:

FÜLÖP SINGER

Szatmár.
N. Károly.

Fülöp Lajos és Singer Imre siremléknagyraktáiraik

SZATMÁR

NAGYKÁROLY

Attila-utca 1/B. szám. Széchenyi-utca 30. szám.

Ajánlják sírköveiket a legnagyobb választékban, u. m.: fehér carrara, fekete Schwéd gránit, szilézslai szürke gránit, porphir és Labrador kövekből. Mindennemű temető munkákat, u. m. áthelyezéseket, állításokat, utánvésést és aranyozást bámulatos olos árban 25 évi írásbeli jótállás mellett elvállalnak.

Sírszegélyek, vasrácsok, uti keresztiek a legnagyobb választékban állandóan raktáron vannak. Óriási választék márványlapokban. Költségvetés és rajzok ingyen és bérmentve.

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt ártézi-forrás. A gyomorégest rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk. Riegler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampl Jenő

fűszerkereskedésében.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb áron kaphatók. — Telefon 81. szám.